

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/81/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714208534
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8714208534.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovalovej, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovaným 1./ Z. E., naposledy bytom S., N. XX, toho času na neznámom mieste, zastúpená opatrovníkom Mgr. R. E., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, 2./ Z. E., naposledy bytom S., N. XX, toho času na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom JUDr. A. A., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bardejov, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, IČO: 42 343 828, so sídlom Prešov, Námestie legionárov 5, právne zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 1.714,68 Eur s príslušenstvom o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 21C 279/2015-156 zo dňa 21. januára 2016 a proti dopĺňajúcemu rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 21C 279/2015-160 zo dňa 21. januára 2016 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom návrh zamietol. Náhradu trov účastníkom nepriznal. Dopĺňajúci rozsudkom určil, že navrhovateľ je povinný uhradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania predstavujúce odmenu právneho zástupcu vo výške 788,48 eur na účet právneho zástupcu vedený vo VÚB, a.s., č. účtu: SK72 XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXX, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 39, § 41, § 52, § 53 odsek 1, 2 a 5, § 54 odsek 1 a 2, § 524, § 525, § 526 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“); § 2 odsek 1, § 7 odsek 1, § 92 odsek 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „ZoB“), § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

3. Vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere. Túto zmluvu súd prvej inštancie posúdil ako spotrebiteľskú. Z obsahu spisu mu bolo zrejmé, že povinnosťou žalovaného bolo mimo splátok istiny tiež uhrádzať úroky a poplatky. Pretože zmluva neobsahuje úplný údaj o termíne splatnosti iných poplatkov, podľa prvoinštančného súdu bolo potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho, že sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský právny vzťah, predmetom konania je bankový úver, ktorý je okrem uvedených právnych predpisov regulovaný právnou úpravou zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Z príslušných, prvoinštančným súdom citovaných ustanovení vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a to po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníkom. Z uvedeného je

možné vyvodíť záver v zmysle ktorého ak ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatný celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), právny predchodca navrhovateľa nebol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Súd prvej inštancie konštatoval, že podmienky na postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 odsek 8 ZoB splnené neboli. Súd prvej inštancie nespochybňuje právo banky postúpiť pohľadávku z celého úverového vzťahu, avšak pre takéto postúpenie je nevyhnutné pristúpiť k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti úveru. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru ako celku došlo až žalobcom ako „nebankou“ ku dňu 15.10.2012. Postúpenie pohľadávky vyplývajúcej z bankového úveru a to z banky na spoločnosť, ktorá nie je bankou nie je podľa názoru súdu prvej inštancie možné, pokiaľ úver nebol zosplatnený ku dňu postúpenia pohľadávky. Súd prvej inštancie sa stotožnil s argumentáciou vedľajšieho účastníka na strane žalovaného že nezosplatnený, tzv. „živý“ bankový úver môže spravovať len bankový subjekt, ktorý je držiteľom bankového povolenia v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22.09.2012 nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, keďže nebolo splnené podmienky na jej postúpenie. Zmluva o postúpení pohľadávok je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 39 OZ. Súd prvej inštancie teda vyhodnotil námietku nedostatku vecnej legitímácie žalobcu vznesenú vedľajším účastníkom na strane žalovaného ako dôvodnú a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách rozhodol podľa ustanovenia § 142 odsek 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinný do 30.06.2016 (ďalej len „O.s.p.“). Dopĺňajúci rozsudok odôvodnil ustanovením § 166 odsek 4 až 3, § 142 odsek 1 a § 93 odsek 4 O.s.p..

4. Proti rozhodnutiu vo veci samej ako i voči dopĺňajúcemu rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a nedostatočným zistením skutkového stavu. Žalobca má zato, že postupca (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a následne postúpením pohľadávky žalobca boli oprávnení, nie však povinní predčasne ukončiť záväzkovoprávny vzťah. Podľa jeho názoru ani z ustanovenia § 92 odsek 8 ZoB nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť len splatná pohľadávka. Žalobca ďalej zastáva názor, že ustanovenie § 92 odsek 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je podľa jeho názoru úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok. Žalobca ďalej uvádza, že žalobca v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovanému 1./ o postúpení pohľadávky spolu s podacím hárkom, preukazujúci odoslanie tejto písomnosti, ktoré zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie predmetnej pohľadávky. Žalobca ďalej nesúhlasí s priznaním trov vedľajšiemu účastníkovi nakoľko nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. ho zmenil tak, že vyhovie návrhu žalobcu, resp. aby ho v zmysle ustanovenia § 221 O.s.p. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil voči žalobcom a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania a právneho zastúpenia v prvoinštančnom i odvolacom konaní.

5. Žalovaní (opatrovníci) a ani vedľajší účastník sa k podaného odvolaniu nevyjadrili.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 380 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, účinný od 01.07.2016 (ďalej len „C.s.p.“) preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 C.s.p. a contrario a zistil, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovanými bola dňa 26.09.2008 uzatvorená Zmluva o splátkovom úvere č. 0493628065, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 300.000 Sk, čo je 9.958,18 Eur. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20.09.2018. Predmetná zmluva je v zmysle § 52 a nasl. OZ a v zmysle § 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou v čase uzatvorenia zmluvy, zmluvou spotrebiteľskou. Dňa 27.09.2012 bola podpísaná Zmluva o postúpení pohľadávok č. 1175/2012/CE medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a EOS KSI Slovensko, s.r.o. (žalobca v tomto konaní). Z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok vyplýva, že žalovaní boli v omeškaní 1.152 dní. Zo spisu vyplýva, že záväzkový vzťah, ktorý je predmetom tohto konania vznikol z bankového úveru, regulovaného špeciálnou právnou úpravou ZoB. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § ustanovenia 2 ods. 3 ZoB podlieha bankovému povoleniu na činnosť bánk, zároveň podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Bez bankového povolenia nemôže nikto vykonávať bankovú činnosť. Žalobca v konaní nepreukázal, aby disponoval takýmto povolením, na základe ktorého by mohol vykonávať správu nezosplatnených úverov poskytovaných fyzickým osobám bankami, teda bankovou činnosťou. V uvedenom kontexte je potrebné vyhodnotiť aj Zmluvu o postúpení pohľadávky vyplývajúcej

z bankovej činnosti právneho predchodcu žalobcu. Z ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB je možné vyvodiť, že spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky môže byť len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatné. Teda banka má oprávnenie postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník aktuálne po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Teda pohľadávka zodpovedajúca takémuto peňažnému záväzku je nesplácaný určitú dobu dlh. Bolo by pritom v rozpore s účelom zákona o bankách a viedlo by k neúnosnému právnemu stavu, ak by banky postupovali „živý úver“ na akýkoľvek subjekt, ktorého činnosť nespadá v zmysle zákona o bankách pod dohľad NBS. V takomto prípade by sa spotrebiteľia vstupujúci do zmluvného vzťahu s bankou ocitli v zmluvnom vzťahu s iným nebankovým subjektom. Uvedené by bolo v rozpore s požiadavkou náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od dodávateľa vyžadovaná v súlade so smernicou o nekalých obchodných praktikách.

8. Podľa § 92 odsek 8 ZoB, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

9. Banka má nepochybne právo postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu. Pre takýto postup banky je nevyhnutné, aby pristúpila v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru, čo je jej výlučným oprávnením, ktoré môže banka realizovať pred postúpením pohľadávky. Žalobca však takéto oprávnenie podľa názoru odvolacieho súdu nemá. Odvolací súd ešte uvádza, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z uvedeného odvolací súd vyvodil aj pochybnú aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu. Odvolací súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok vyplýva, že omeškanie žalovaných trvalo k uvedenému dňu 1.152 dní, čo je 3,15 roka. Za toto obdobie, ak právny predchodca žalobcu by iba predpisoval splátky, poplatky a úroky, takýto postup by nebol postupom a konaním s náležitou odbornou starostlivosťou banky.

10. Špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada centrálna banka, opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplatený úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať (akokoľvek) bankové oprávnenia a ani používať bankové úvery. Termín používať prirodzene zahŕňa aj zosplatenie úveru alebo určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.

11. Postúpenie pohľadávky je pomerne bežným právnym úkonom. Pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu, osobitný predpis dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Postúpiť tak možno bankovú pohľadávku v tej časti, ktorá je po splatnosti, iba po výzve na splnenie pričom výzva musí byť písomná a musí byť zo strany banky a omeškanie trvá viac ako 90 dní.

12. Odvolací súd zdôrazňuje, že žiadnym spôsobom nespochybňuje právo banky postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, avšak pre takéto postúpenie je nevyhnutné pristúpiť v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je však výlučným oprávnením banky, pričom toto oprávnenie môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky.

13. V zmysle uvedeného žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom daného konania, keď bez platného postúpenia záväzku niet na strane žalobcu dostatok aktívnej legitimitácie uplatňovať bankovú pohľadávku.

14. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 C.s.p. napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdzuje.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 255 odsek 1 C.s.p. v spojení s stanovením § 262 odsek 2 C.s.p..

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).